

Samlenotat: Uformel videokonference for udenrigsministre den 3. april 2020

Dagsordenspunkt: COVID-19

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Der forventes en drøftelse som opfølgning på videokonferencen den 23. marts af de eksterne aspekter af EU's håndtering af COVID-19 med særligt fokus på håndteringen af udfordringen med de mange EU-borgere, der er strandet i tredjelande uden for EU. Herudover forventes en drøftelse af behovet for styrket internationalt samarbejde i synergi med arbejdet i bl.a. FN, G7 og G20 samt solidaritet med de skrøbelige udviklingslande i håndteringen af krisen. Endelig forventes en drøftelse af håndteringen af påvirkningskampagner om COVID-19. Der forventes på rådsmødet udtrykt opbakning til EU's koordinerende rolle i indsatsen med repatriering af strandede EU-borgere. Der forventes enighed om behovet for aktivt at imødegå desinformation om COVID-19. Endelig forventes opbakning til at styrke det internationale samarbejde om håndteringen af krisen og solidaritet med internationale partnere, herunder de skrøbelige udviklingslande.

2. Baggrund

I lyset af COVID-19 blev EU's stats- og regeringschefer den 17. marts bl.a. enige om at prioritere indsatsen i forhold til strandede EU-borgere i tredjelande. Trods begrænset mandat, har EU's udenrigstjeneste en vigtig rolle at spille i forhold til at koordinere medlemsstaternes indsats med at hjælpe de EU-borgere, herunder danske statsborgere, der grundet lokale restriktioner er strandet i lande uden for EU. Danmark har været en ledende fortaler for, at EU's udenrigstjeneste indtager en central og aktiv koordinerende rolle i repatrieringsopgaven. EU har nedsat en særlig task force for at styrke koordinationen af EU-landenes konsulære indsats. Den fælles udenrigstjeneste er med sine 142 delegationer til stede over det meste af verden og kan derfor koordinere dialogen med regeringer i tredjelande om at holde luftrummet åbent for kommercielle fly eller særfly og understrege vigtigheden af, at EU-borgere får fri og sikker passage. Kommissionsformanden, Rådsformanden og EU's udenrigsrepræsentant har alle bistået med at føre aktiv dialog med de lande, hvis særlige foranstaltninger har gjort det svært eller umuligt for EU-borgere at udrejse. Der foregår en omfattende koordination EU-landene imellem i forhold til at sikre pladser på hinandens særfly. Fra dansk side har man arbejdet målrettet for at sikre over 300 nordiske og EU/EØS-borgere pladser på de danske særfly.

EU's enhed for strategisk kommunikation har konkluderet, at såvel mis- som desinformation om COVID-19 fortsat udbredes på globalt plan med potentielle skadelige konsekvenser til følge. Der pågår konkrete påvirkningskampagner, der gennem anvendelse af desinformation forsøger at undergrave tiltroen til demokratiske institutioner og sundhedsmyndigheder i håndteringen af COVID-19 krisen, mens misinformation risikerer at så mistro i forhold til lægefaglige eksperter og sundhedsmyndigheder.

WHO har udtrykt bekymring for, hvordan pandemien vil udvikle sig i de mest sårbare udviklingslande særligt i Afrika, hvor sundhedssystemerne er svage. Særligt sårbare er også verdens fordrevne og flygtninge. Truslen handler både om den direkte sundhedskrise, som vil ramme hårdt i lande med kritisk svage sundhedssystemer. Og om den langsigtede socioøkonomiske udvikling, der kan slå bunden ud af de sårbare økonomier. Den 8. april 2020 afholdes en uformel videokonference mellem EU's udviklingsministre, der vil udgøre et vigtigt bidrag til klar og aktiv

kommunikation om EU's samlede støtteindsats i partnerlande. Videokonferencen er kommet i stand efter konkret ønske fra Danmark og Sverige.

3. Formål og indhold

Formålet er at følge op den uformelle videokonference den 23. marts med en drøftelse af de eksterne aspekter af EU's håndtering af COVID-19 med fokus på repatriering af EU-borgere i tredjelande, håndteringen misinformation og påvirkningskampagner om COVID-19, samt en drøftelse af behovet styrket internationalt samarbejde i synergi med arbejdet i bl.a. FN, G7 og G20 samt solidaritet med særligt de skrøbelige udviklingslande i håndteringen af krisen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelserne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes udtrykt generel opbakning til EU's koordinerende rolle i forhold til repatriering af EU-borgere, der er strandet i tredjelande. Der forventes opbakning til aktiv imødegåelse af desinformation om COVID-19. Endelig forventes generel enighed om behovet for styrket internationalt samarbejde og solidaritet med partnerlandene.

10. Regeringens generelle holdning

Det er regeringens holdning, at EU bør indtage en proaktiv koordinerende rolle i håndteringen af krisen inklusiv med at hjælpe EU-borgere, der er strandet i lande uden for EU. EU bør sende klare budskaber for at imødegå den desinformation, der kan have fatale konsekvenser under den nuværende krise samt et stærkt signal om solidaritet med EU's globale partnere, herunder med de skrøbeligste udviklingslande særligt i Afrika.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Europaudvalget modtog den 26. marts 2020 et resumé af den uformelle videokonference for udenrigsministre den 23. marts 2020, som omhandlede de eksterne aspekter af EU's håndtering af COVID-19.